

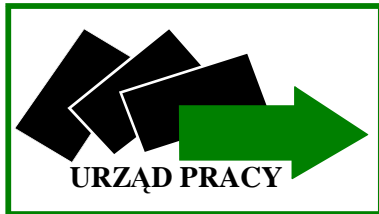
POWIATOWY URZĄD PRACY w BIAŁOGARDZIE

OR-0250-3/4/RL/02

INFORMACJA
O STANIE I STRUKTURZE
BEZROBOCIA
W POWIECIE BIAŁOGARDZKIM
NA DZIEŃ 31.12.2002r.
(analiza roczna)

Białogard – styczeń 2003r.

Informacja roczna

Przy publikacji danych w całości lub w części prosimy o podanie źródła

**Powiatowy Urząd Pracy
w Białogardzie**

**ul. Świdwińska 21a
78-200 Białogard**

tel./fax (094) 312-44-44

e-mail: szbi@praca.gov.pl

Spis treści

Uwagi wstępne.....	4
1. Poziom bezrobocie.....	5
2. Zmiany w poziomie bezrobocia.....	6
2.1 Rejestracje.....	6
2.2 Wykreślenia.....	7
3. Struktura bezrobocia.....	7
3.1. Rejestrowane bezrobocie na wsi.....	7
3.2. Kobiety.....	8
3.3. Absolwenci.....	9
3.4. Niepełnosprawni.....	10
3.5. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	11
3.6. Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	11
3.7. Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia.....	11
3.8. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.....	13
4. Aktywizacja bezrobotnych	14
4.1. Pośrednictwo pracy.....	14
4.2. Aktywizacja bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy.....	17
4.2.1. Prace interwencyjne.....	19
4.2.2. Roboty publiczne.....	19
4.2.3. Aktywizacja zawodowa absolwentów.....	20
a. refundacja części kosztów zatrudnienia absolwentów.....	20
b. staże absolwenckie:.....	21
c. stypendium na dalszą naukę.....	21
d. stypendium w okresie szkolenia.....	21
4.2.4. Pożyczki z Funduszu Pracy.....	22
4.2.5. Programy specjalne.....	22
4.2.6. Przyuczanie do zawodu i przekwalifikowania.....	23
4.3. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa.....	24
5. Pozostałe działania Urzędu.....	26
5.1. Przygotowanie zawodowe młodocianych.....	26
5.2. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne.....	26
6. Fundusz Pracy - wydatki	27
7. Podsumowanie.....	27

Uwagi wstępne

1. Informacje o stanie i strukturze bezrobocia opracowano na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy – sprawozdania własne MPiPS-01 oraz załączniki do sprawozdania z lat 2001 – 2002.
2. **Stopa bezrobocia** – to procentowy udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo, szacowanej na koniec każdego prezentowanego okresu. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest miejsce zamieszkania dla pracujących miejsce zatrudnienia.
3. **Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego** – to procentowy udział liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18 – 64 lata, kobiety 18 – 59 lat).
4. Wysokości stopy bezrobocia podano za Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie, natomiast wskaźniki bezrobocia rejestrowanego stanowią wyliczenia własne na podstawie danych o liczbie ludności w wieku produkcyjnym uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Szczecinie.

1. Poziom bezrobocia

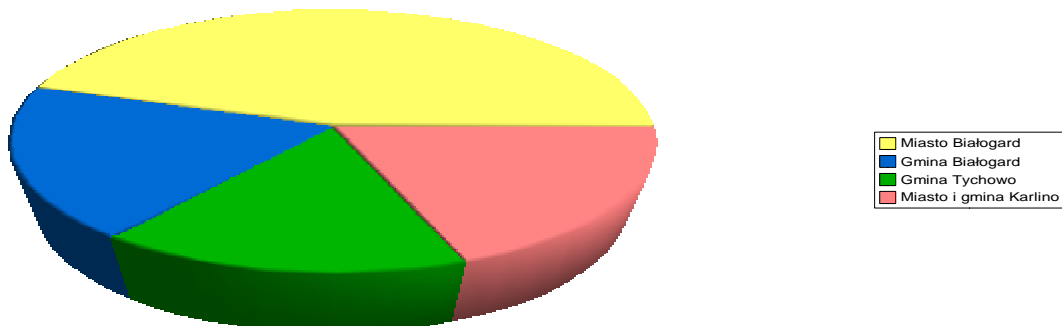
W 2002 w całym kraju jak i w województwie zachodniopomorskim odnotowano wzrost poziomu bezrobocia, gdy tymczasem w powiecie białogardzkim w minionym roku nastąpiło zatrzymanie procesu przyrostu bezrobocia. W końcu roku stopa bezrobocia dla kraju wzrosła do **18,1%**, w województwie zachodniopomorskim do **26,3%**, natomiast w powiecie białogardzkim do **37,1%**, przy czym liczba zarejestrowanych bezrobotnych w naszym powiecie uległa zmniejszeniu o **98** osób. W rezultacie na koniec grudnia 2002r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie było zarejestrowanych **7528** bezrobotnych. Należy podkreślić, że w powiecie białogardzkim nastąpił spadek liczby bezrobotnych o **1,3%**, gdy w skali województwa liczba bezrobotnych zwiększyła się o **8.3%**.

W poszczególnych gminach liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła odpowiednio:

Jednostka	31.12.2001	31.12.2002	% ogółu zarejestrowanych	Zmiana	
				liczba	%
Powiat	7626	7528	100,0	-98	1,3
Miasto Białogard	3570	3393	45,1	-177	5,0
Gmina Białogard	1514	1433	19,0	-81	5,4
Gmina Tychowo	1278	1250	16,6	-28	2,2
Miasto i gmina Karlino	1264	1452	19,3	188	14,9

Jednak w niektórych rejonach powiatu odnotowano przyrost liczby bezrobotnych. Miało to miejsce w mieście i gminie Karlino, gdzie liczba zarejestrowanych wzrosła o **188** osób – **14,9%**. Spowodowane to zostało małą liczbą ofert pracy zgłaszanych z terenu tej gminy. Natomiast największy “odpływ” bezrobotnych zanotowano w gminie Białogard – liczba zarejestrowanych zmniejszyła się o **5,4%**. Wpływ na to miała m.in. propozycja wspólnego zgłaszania rodzin do ubezpieczenia społecznego.

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białogardzie wg jednostek samorządowych stan na 31.12.2002r.

Z końcem 2002 roku dla powiatu odnotowano wskaźnik bezrobocia rejestrowanego wynoszący **24,5%**, który w porównaniu do ubiegłego roku zmniejszył się o **0,7** punktu

procentowego.

Dla poszczególnych gmin wskaźniki te kształtowały się na poziomie:

Gmina	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego		Zmiana
	2001	2002	
Powiat	25,2	24,5	-0,7
Miasto Białogard	22,9	21,3	-1,6
Gmina Białogard	32,3	30,2	-2,1
Miasto i gmina Karlino	22,2	25,2	3,0
Gmina Tychowo	29,7	28,7	-1,0

Na wielkość populacji bezrobotnych w 2002 roku istotny wpływ miały:

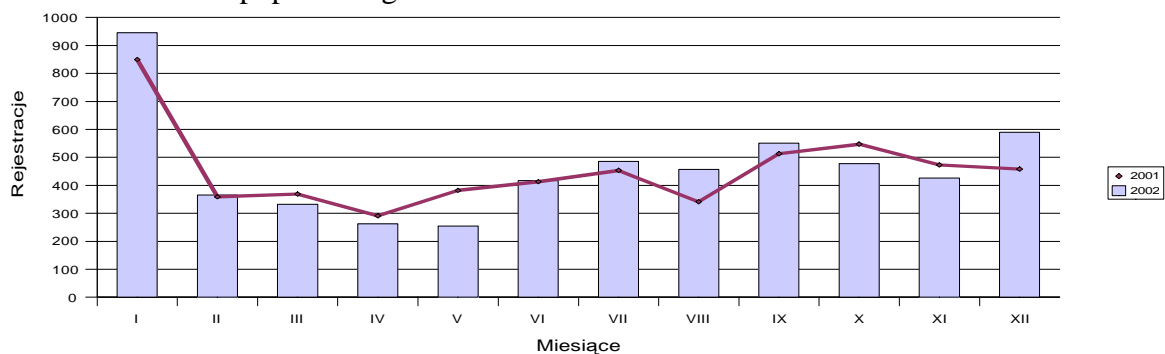
- utrzymująca się nadal tendencja do zmniejszania się liczby tworzonych nowych miejsc pracy przez pracodawców działających na terenie powiatu oraz poważne trudności w utrzymaniu miejsc pracy już istniejących,
- niski poziom wykształcenia i posiadanych kwalifikacji przeważającej części bezrobotnych naszego powiatu utrudniający podjęcie zatrudnienia,
- spadek ogólnej liczby bezrobotnych spowodowany został m.in. zmianą przepisów dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego. Osoby z terenów wiejskich skorzystały z możliwości ubezpieczenia jako członkowie rodzin i złożyły wnioski o wykreślenie z ewidencji bezrobotnych.
- spadek środków funduszu pracy przeznaczonych na organizację robót publicznych szczególnie odczuwalny na terenach wiejskich.

2. Zmiany w poziomie bezrobocia

2.1 Rejestracje

W 2002 roku ogółem zarejestrowało się **5565** osób, tj. o **116 (2,1%)** mniej niż w ubiegłym roku. Największą liczbę rejestrujących się, bo **945** osób odnotowano w miesiącu styczniu, było to **17%** ogółu rejestrujących się. Najmniejszą liczbę rejestrujących się odnotowano w miesiącu maju, zarejestrowały się wtedy tylko **254** osoby, generalnie w tym czasie jest znacznie więcej propozycji pracy na zasadzie krótkookresowego zatrudnienia.

Poniższy wykres przedstawia miesięczną liczbę rejestrujących się bezrobotnych w 2002 roku w porównaniu do roku poprzedniego.

Jak wynika z powyższego zestawienia pomimo mniejszej liczby rejestracji w roku 2002 w pierwszym i ostatnim miesiącu roku zanotowano większą rejestrację niż w roku 2001.

2.2 Wykreślenia

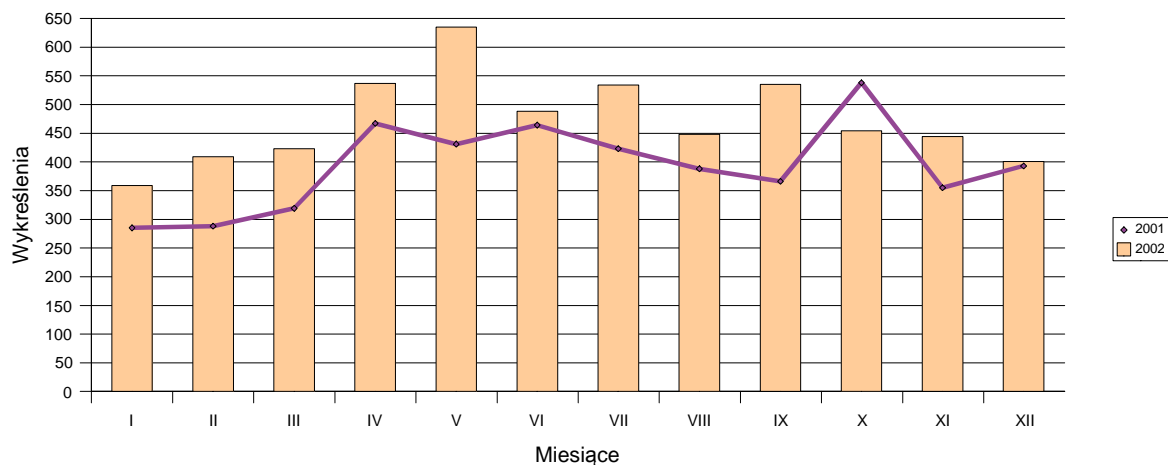
W 2002r. z ewidencji bezrobotnych Urzędu wykreślono **5667** osób. W porównaniu do 2001 nastąpił znaczny wzrost liczby wyrejestrowań, wyrejestrowano o **950** osób (**20,1%**) więcej.

Poniższa tabela prezentuje przyczyny wykreśleń bezrobotnych w latach 2001–2002

<i>Wyszczególnienie</i>		<i>2001</i>	<i>%</i>	<i>2002</i>	<i>%</i>
Ogółem		4717	100,0	5667	100,0
W tym	Podjęcie pracy	2774	58,9	3023	53,3
	Nie potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	1389	29,4	1667	29,5
	Pozostałe	554	11,7	977	17,2

Z powyższego zestawienia wynika, że główną przyczyną wyrejestrowań stanowiły podjęcia zatrudnienia mimo, że odnotowano procentowy spadek liczby wykreśleń dokonanych z tego powodu o **5,6%**

Poniższy wykres przedstawia liczbę wykreślonych w latach 2002 i 2001:

Jak wynika z powyższego wykresu generalnie liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji w poszczególnych miesiącach roku 2002 była większa niż w roku poprzednim. Wyjątkiem od tego była sytuacja z października 2002, kiedy liczba wyłączeń była zdecydowanie mniejsza niż w analogicznym miesiącu roku 2001. Może to świadczyć, iż w porównaniu do 2001r. rynek był bardziej chłonny, jednak generowane były głównie oferty krótkookresowego zatrudnienia.

3. Struktura bezrobocia

3.1. Rejestrowane bezrobocie na wsi

W powiecie białogardzkim na koniec 2002 roku zarejestrowanych było **3252** bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich, stanowią oni **43,2%** ogółu zarejestrowanych. Liczba

bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich wzrosła o **21 osób (0,6%)**. Kobiety w liczbie **1594** stanowiły **49%** zarejestrowanych, w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta zmalała o **99 osób**, tj. o **5,8%**. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadały tylko **572 osoby (17,6 %)**. W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba osób, zamieszkałych na wsi, a pobierających zasiłki dla bezrobotnych zmniejszyła się o **136 osób**, przy wzroście bezrobotnych o **21 osób**.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące struktury bezrobotnych mieszkańców wsi:

<i>Kategoria</i>		<i>2001</i>		<i>2002</i>	
		Liczba	%	Liczba	%
Ogółem		3231	100,0	3252	100,0
Wiek	Do 24	771	23,9	731	22,5
	25 - 34	857	26,5	886	27,2
	35 - 44	829	25,6	810	24,9
	45 - 54	700	21,7	750	23,1
	55 i więcej	74	2,3	75	2,3
Wykształcenie	Wyższe	15	0,5	21	0,6
	Średnie zawodowe	406	12,6	414	12,7
	Średnie ogólnokształcące	67	2,1	64	2,0
	Zasadnicze zawodowe	1030	31,8	1064	32,8
	Gimnazjalne i niżej	1713	53,0	1689	51,9
Czas pozostawania bez pracy	Do 1 miesiąca	205	6,3	183	5,6
	1 – 6	708	21,9	695	21,4
	6 - 12	538	16,7	573	17,6
	Powyżej 12	1780	55,1	1801	55,4

W strukturze bezrobotnych mieszkańców wsi nadal dominują:

- niski poziom kwalifikacji - aż **84,7%** to osoby o wykształceniu gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym;
- bez pracy ponad 12 miesięcy pozostawało **55,4%**;
- w wieku mobilnym było **74,6%**.

3.2. Kobiety

Na koniec grudnia 2001r. w ewidencji Urzędu figurowało **3930** kobiet, w roku 2002 było ich tylko **3659**, tj. o **271** mniej. Kobiety stanowiły **52,2%** ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zmalał o **2,9** punktu procentowego. Główną przyczyną wzmożonego odpływu kobiet z bezrobocia jest głównie rezygnacja ze statusu bezrobotnego związana z możliwością zgłoszenia do ubezpieczenia

zdrowotnego u współmałżonka.

Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu kształtuje się następująco:

<i>Gmina</i>	<i>Ogólna liczba zarejestrowanych</i>	<i>Liczba kobiet</i>	<i>% kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych</i>
Miasto Białogard	3393	1642	48,4
Gmina Białogard	1433	730	50,9
Miasto i Gmina Karlino	1452	691	47,6
Gmina Tychowo	1250	596	47,7

Zdecydowaną większość wśród bezrobotnych stanowią kobiety z gminy Białogard. W pozostałych gminach jak i powiecie, liczba zarejestrowanych kobiet spadła poniżej 50%. Najbardziej znaczący spadek procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zaobserwowano na terenach wiejskich. Kobiety, które zostały zgłoszone do ubezpieczenia przez mężów zrezygnowały ze statusu osoby bezrobotnej. W sytuacji małej liczby ofert pracy pozostających w dyspozycji Urzędu i objęcia ubezpieczeniem u współmałżonka status bezrobotnego nie jest tym osobom potrzebny.

3.3. Absolwenci

Bezrobotni absolwenci szkół, w liczbie **247**, stanowili **3,3%** wszystkich bezrobotnych. W porównaniu do 2001r. liczba bezrobotnych absolwentów zmniejszyła się o **14** osób (**5,36%**).

Liczba absolwentów wg rodzaju ukończonej szkoły w latach 2001– 2002

<i>Wyszczególnienie</i>		<i>2001</i>		<i>2002</i>	
		<i>Liczba</i>	<i>%</i>	<i>Liczba</i>	<i>%</i>
Ogółem		261	100,0	247	100,0
W tym	Wyższych	40	15,3	34	13,8
	Policealnych i średnich zawodowych	94	36,0	113	45,7
	Średnich ogólnokształcących	26	10,0	26	10,5
	Zasadniczych zawodowych	96	36,8	73	29,6
	Pozostałych	5	1,9	1	0,4

Z powyższego zestawienia wynika, że wzrosła liczba absolwentów szkół policealnych i

średnich, stanowią oni **56,2%** ogółu zarejestrowanych absolwentów. W roku 2001 stanowili tylko **46%** zarejestrowanych absolwentów. Wynika z tego, że w związku z pogarszającą się sytuacją ekonomiczną rodzin absolwenci szkół średnich nie podejmują dalszej nauki. Dodatkowo może potwierdzać ten fakt mniejsza liczba rejestrujących się absolwentów szkół wyższych. W porównaniu z 2001r zarejestrowało się ich mniej o 6 osób. O **23** osoby (**24%**) spadła liczba rejestrujących się absolwentów szkół zawodowych, może to świadczyć o podejmowaniu dalszej nauki na poziomie szkoły średniej. Z jednej strony obserwuje się wśród młodzieży tendencję do rezygnacji z nauki na poziomie wyższym, a z drugiej strony tendencję do podwyższania wykształcenia do poziomu średniego.

3.4. Niepełnosprawni

Na koniec 2002r. w ewidencji Urzędu zarejestrowanych było **190** osób niepełnosprawnych, tj. o **1** osobę więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Status bezrobotnego uzyskało **168** osób, z czego **32** spełniało warunki do pobierania zasiłku. Pozostałe **22** osoby zarejestrowało się jako poszukujące pracy. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych duży odsetek stanowią kobiety, bo **47,6%** (**80** osób). Zatrudnienie w omawianym okresie podjęły **74** osoby bezrobotne niepełnosprawne, o **2** osoby więcej niż w 2001r. Dla pracodawców osoby niepełnosprawne stały się jakby „mniej atrakcyjne”, gdyż w ciągu całego roku zgłosili tylko **33** wolne miejsca pracy, a w porównaniu do 2001r. liczba oferowanych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zmniejszyła się o **2**. Rokrocznie kurczeniu ulega popyt na pracę osób niepełnosprawnych - zjawisko to obserwowane jest już od roku 2000.

Struktura zarejestrowanych niepełnosprawnych w końcu 2002r:

<i>Kategoria</i>		<i>Liczba osób niepełnosprawnych</i>	<i>%</i>
<i>Wiek</i>	Do 24 lat	26	13,7
	25-34	49	25,8
	35-44	42	22,1
	45-54	59	31,1
	55-59	9	4,7
	60-64	5	2,6
<i>Poziom wykształcenia</i>	Gimnazjalne i poniżej	84	44,2
	Zawodowe	71	37,4
	Średnie ogólnokształcące	14	7,4
	Policealne i średnie zawodowe	20	10,5
	Wyższe	1	0,5

Największy odsetek wśród niepełnosprawnych stanowią osoby dojrzałe w wieku 45 – 54. Niepokojącym zjawiskiem jest bardzo wysoki odsetek osób z niskim wykształceniem i niskimi

kwalfikacjami – **81,6%** ma wykształcenie zawodowe i niższe, a więc ograniczone możliwości w zakresie rehabilitacji zawodowej. Osoby z tej grupy z racji wieku i niepełnosprawności mają większy niż inne problem ze znalezieniem pracy i wymagają większej pomocy służb zatrudnieniowych.

3.5. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W 2002r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie **2** pracodawców zgłosiło zamiar zwolnień grupowych dla **28** osób:

- Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białogardzie - 8 osób,
- Zakład "TREND" o. W Tychowie - 20 osób.

W porównaniu do 2001r. zmniejszeniu uległa zarówno liczba zgłoszeń (o **6**) jak i liczba osób, których te zwolnienia dotyczyły (o **127**). Mniejszą rejestrację obserwowano również w grupie osób, z którymi rozwiązano stosunek pracy z przyczyn ekonomicznych, z tego powodu zarejestrowanych zostało **221** bezrobotnych. Na koniec roku w ewidencji bezrobotnych figurowało **310** osób zwolnionych z przyczyn dotyczących pracodawcy. Przyczyną takiej sytuacji jest zakończenie procesów restrukturyzacyjnych firm działających na terenie powiatu oraz zakończona likwidacja większości większych firm, które nie wytrzymały kryzysu ekonomicznego.

3.6. Bezrobotni z prawem do zasiłku

W powiecie białogardzkim według stanu z końca 2002r. **1421** osób bezrobotnych było uprawnionych do pobierania zasiłku. W porównaniu do roku 2001 nastąpił spadek o **505** osób, tj. o **26,2%**.

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wg jednostek samorządowych:

	<i>Powiat Białogardzki</i>	<i>Miasto Białogard</i>	<i>Gmina Białogard</i>	<i>Miasto i Gmina Karlino</i>	<i>Gmina Tychowo</i>
Ogólna liczba bezrobotnych	7528	3393	1433	1452	1250
Bezrobotni z prawem do zasiłku	1421	674	232	271	244
Procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku	18,9	19,9	16,2	18,7	19,5

W końcu roku 2001 prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało **25,3%** zarejestrowanych bezrobotnych. Znaczny spadek liczby osób z prawem do zasiłku spowodowany jest pogarszającą się sytuacją na rynku pracy. Coraz mniejsza liczba osób spełnia warunki do jego przyznania. Większość osób podejmujących zatrudnienie znajduje pracę krótkookresową, po zakończeniu której nie nabywają prawa do zasiłku. Najmniejsza liczba pobierających zasiłki występuje w gminie Białogard. Sytuacja taka ma miejsce w związku z małą liczbą firm działających na terenie tej gminy.

3.7. Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia

Niepokojącym zjawiskiem występującym na terenie powiatu jest nadal bardzo młody wiek

Analiza za 2002r.

zarejestrowanych bezrobotnych - aż **49,4%** wszystkich zarejestrowanych w Urzędzie było w wieku do 34 lat. Najstarsi bezrobotni – w wieku powyżej 60 lat – stanowią śladową część zarejestrowanych – w końcu 2002 roku ich procentowy udział kształtował się na poziomie **0,5%** i w porównaniu do roku poprzedniego nie uległ zmianie. Bezrobotni w wieku mobilnym (18-44 lata) stanowią **73,3%** ogółu zarejestrowanych - **5518** osób. Powinno to mieć odzwierciedlenie w dużej "aktywności" bezrobotnych, jednak aż **49,7%** osób z tej grupy pozostaje bez pracy od ponad 12 miesięcy.

Szczegółowe dane o strukturze bezrobotnych wg wieku i poziomu wykształcenia przedstawia tabela:

<i>Wyszczególnienie</i>		<i>2001</i>		<i>2002</i>	
		<i>Liczba</i>	<i>%</i>	<i>Liczba</i>	<i>%</i>
<i>Wiek</i>	Do 24	1807	23,7	1665	22,1
	25 – 34	2069	27,1	2052	27,3
	35 – 44	1843	24,2	1801	23,9
	45 – 54	1701	22,3	1792	23,8
	55 – 59	168	2,2	177	2,4
	60 i więcej	38	0,5	41	0,5
<i>Wykształcenie</i>	Gimnazjalne i poniżej	3314	43,5	3258	43,3
	Zasadnicze zawodowe	2537	33,3	2554	33,9
	Średnie ogólnokształcące	336	4,4	309	4,1
	Policealne i średnie zawodowe	1300	17,0	1268	16,8
	Wyższe	139	1,8	139	1,8

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych nadal przeważającą większość **77,2%** stanowiły osoby słabo wykształcone – z wykształceniem gimnazjalnym, niepełnym gimnazjalnym, i zasadniczym zawodowym. Dla tej grupy bezrobotnych znalezienie zatrudnienia jest szczególnie trudne, gdyż prezentują na ogół postawę o ograniczonej samodzielności w zakresie poszukiwania pracy. Ich powrót do zatrudnienia wymaga szczególnej pomocy ze strony służb zatrudnienia. Natomiast najmniejszą grupą wśród bezrobotnych pozostających bez pracy stanowiły osoby z

wykształceniem wyższym, jedynie **1,8%** wszystkich bezrobotnych może okazać się dyplomem wyższej uczelni. Ta grupa osób ma najmniejsze problemy z poruszaniem się po rynku pracy.

3.8. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

W roku 2002 nie zaobserwowano istotnych zmian w strukturze bezrobotnych pod względem posiadanego stażu pracy. Osoby bez doświadczenia zawodowego oraz legitymujące się stażem do 1 roku stanowią **28,9%** wszystkich zarejestrowanych. Natomiast osoby ze stażem powyżej 20 lat pracy stanowią **15,1%**.

Szczegółowe dane dotyczące stażu pracy bezrobotnych oraz czasu pozostawania bez pracy obrazuje tabela:

Wyszczególnienie		2001		2002	
		Liczba	%	Liczba	%
Staż pracy	Do 1 roku	931	12,2	897	11,9
	1 – 5	1812	23,8	1759	23,4
	5 – 10	1120	14,7	1113	14,8
	10 – 20	1357	17,7	1343	17,8
	20 – 30	1012	13,3	1064	14,1
	30 i więcej	70	0,9	73	1,0
	Bez stażu	1324	17,4	1279	17,0
Czas pозos- tawania bez pracy	Do 1 miesiąca	447	5,9	420	5,6
	1 – 3	876	11,5	833	11,1
	3 – 6	950	12,5	869	11,5
	6 – 12	1357	17,8	1297	17,2
	12 – 24	1328	24,7	1550	20,6
	Powyżej 24	2103	27,6	2559	34,0

Niepokojący jest fakt, że znaczna ilość bezrobotnych pozostaje w ewidencji Urzędu Pracy dłużej niż rok czasu. Na koniec 2002r. długotrwale (ponad 12 miesięcy) pozostający bez pracy stanowili aż **54,6%** ogółu zarejestrowanych, niestety zjawisko to ma charakter wzrostowy – w porównaniu do roku poprzedniego odsetek osób długotrwale bezrobotnych wzrósł o **2,3** punktu procentowego. Aktywizacja tej grupy bezrobotnych jest bardzo trudna, zwłaszcza że wiele osób zaakceptowało swoje bezrobocie, nauczyły się „być bezrobotnymi”. Bardzo często osoby te mają postawę roszczeniową. Natomiast środki Funduszu Pracy będące w dyspozycji Urzędu nie pozwalają na aktywizację zawodową tak licznej grupy osób.

4. Aktywizacja bezrobotnych

4.1. Pośrednictwo pracy

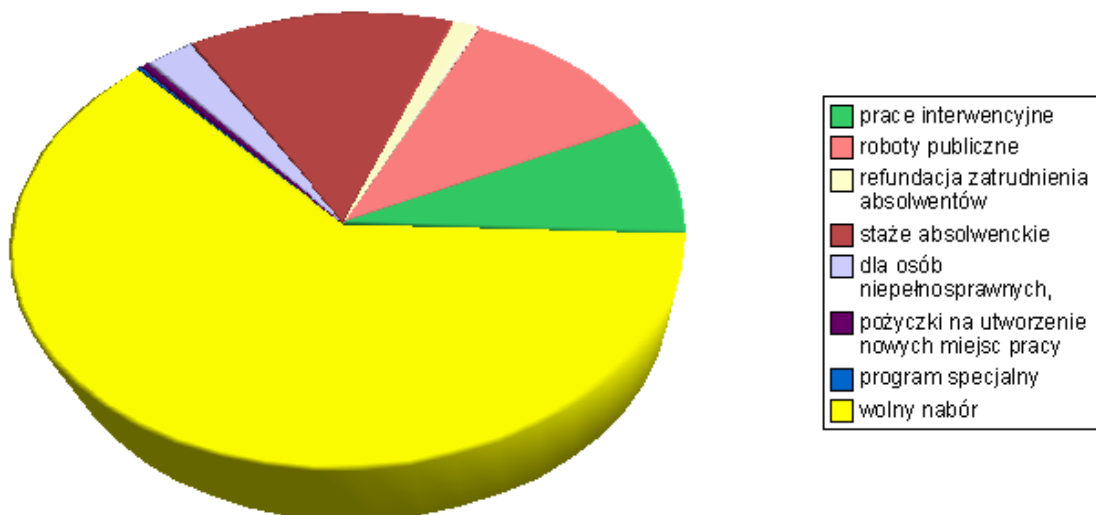
Pośrednictwo Pracy swym działaniem stara się dać szansę bezrobotnym na otrzymanie zatrudnienia. Na tej drodze do podjęcia pracy przez bezrobotnego niezbędne są oferty pracy. Lokalny rynek dyktuje coraz mniej propozycji pracy, powoduje to iż dla poszerzenia puli ofert poszukiwania propozycji pracy wybiegają poza obszar powiatu.

W 2002r. Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie dysponował **1273** wolnymi miejscami pracy. W porównaniu do poprzedniego roku liczba ofert pracy wpływająca do Urzędu nieznacznie wzrosła o **9,6%** (**111** miejsc pracy).

W okresie 2002r. Urząd Pracy dysponował następującymi ofertami:

- a/ 103 oferty zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych,
- b/ 144 oferty zatrudnienia w ramach robót publicznych,
- c/ 17 ofert zatrudnienia w ramach refundacji absolwentów,
- d/ 174 oferty w ramach stażu absolwenckiego,
- e/ 33 oferty pracy dla osób niepełnosprawnych,
- f/ 7 ofert pracy w ramach pożyczki,
- g/ 2 oferty w ramach programu specjalnego
- h/ 793 oferty pracy zgłoszone pośrednikom (tzw. wolny nabór).

Oferty pracy w 2002r. wg formy zatrudnienia:

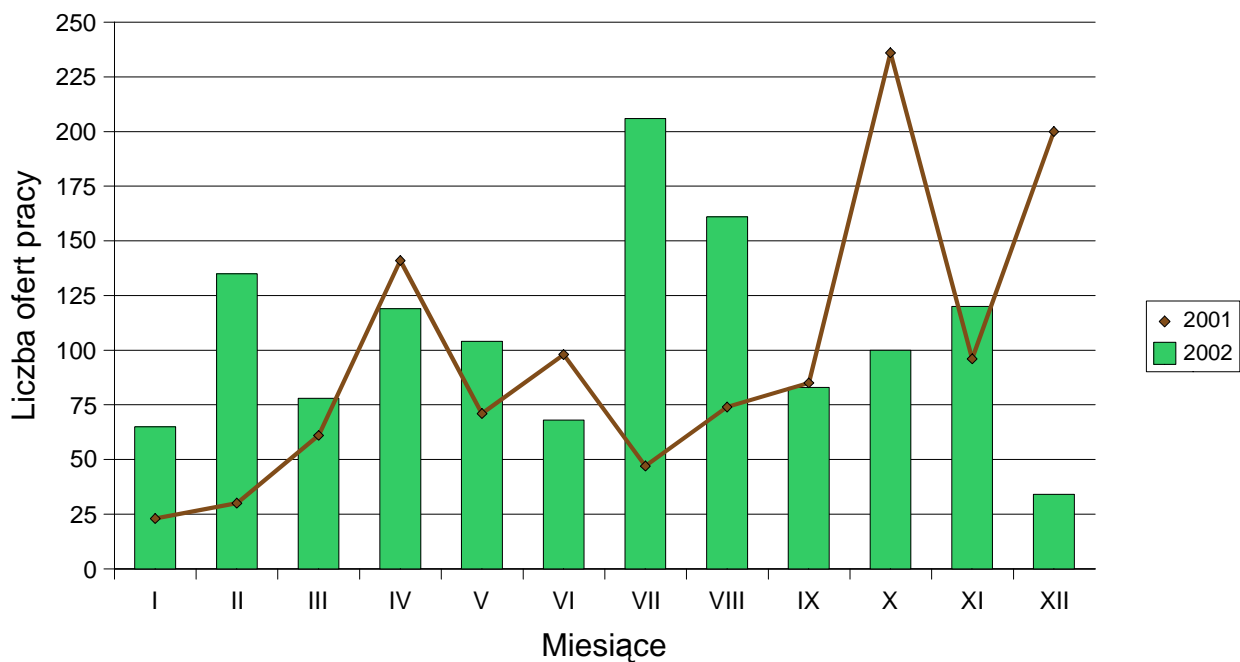
Spośród ofert pracy będących w dyspozycji Urzędu **793**, tj. **62,3%** to oferty zgłoszone pośrednikom tzw. wolny nabór. W porównaniu do poprzedniego roku liczba tego rodzaju ofert wzrosła o **118**, tj. **17,5%**. Najwięcej ofert pracy zgłaszają pracodawcy z terenu miasta Białogardu – **47,5%** ogółu ofert z wolnego naboru będących w posiadaniu Urzędu. W rozbięciu na poszczególne

gminy Urząd dysponował następującą liczbą miejsc pracy:

- miasto Białogard – 378 ofert,
- gmina Tychowo – 238 ofert,
- miasto i gmina Karlino – 41 ofert,
- gmina Białogard – 20 ofert,
- pozostałe z poza terenu powiatu – 116 ofert

Nadal obserwowana jest aktywność firm z gminy Tychowo mimo, iż jest to najmniejsza pod względem liczby mieszkańców gmina powiatu generuje aż **30%** zgłaszanych ofert pracy. Z największej gminy – miasto Białogard – pochodzi **48%** ofert. Najmniej nowych miejsc pracy generowanych jest na obszarze typowo rolniczej gminy Białogard – z tego terenu pochodzi jedynie **2,5%** zgłaszanych wolnych miejsc pracy. Niepokojącym jest zjawisko bardzo małej liczby ofert pracy pochodzących z terenu miasta i gminy Karlino (**5%**). jest to przecież jednostka o znacznej liczbie mieszkańców i funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Może to świadczyć o niechętej współpracy pracodawców z tego terenu ze służbami zatrudnienia.

Oferty pracy zgłoszone w latach 2001-2002 wg miesięcy:

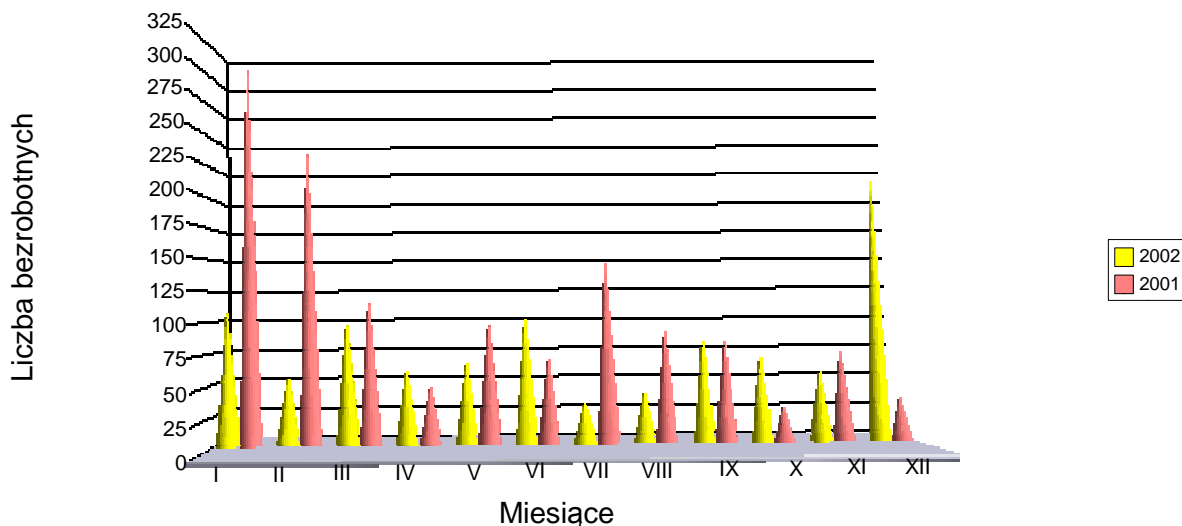
Jak wynika z powyższego wykresu nie można stwierdzić, aby występowała jakaś cykliczna sezonowość zgłaszanych ofert pracy, każdy rok cechuje się innymi miesiącami dużej aktywności pracodawców. Za tym idzie podobne zróżnicowanie liczby bezrobotnych przypadających na jedną propozycję pracy. Liczba ta w poszczególnych miesiącach 2002r. była następująca:

- styczeń – 117 osób,
- luty – 61 osób,
- marzec – 104 osoby,
- kwiecień – 66 osób,
- maj – 71 osób,
- czerwiec – 108 osób,

- lipiec - 35 osób,
- sierpień - 45 osób,
- wrzesień - 88 osób,
- październik - 74 osoby,
- listopad - 61 osób,
- grudzień - 221 osób

Średniorocznie na jedną ofertę pracy przypadało **88** bezrobotnych. W porównaniu do roku 2001 liczba ta zmniejszyła się o **20** osób. Można stwierdzić, iż w związku z tym wzrosło prawdopodobieństwo korzystania przez bezrobotnych z ofert będących w dyspozycji Urzędu. Spowodowane to jest głównie większą liczbą ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców i zmniejszeniem się liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niestety nadal liczba bezrobotnych przypadająca na jedną ofertę pracy jest bardzo duża.

Liczba bezrobotnych przypadająca na jedną ofertę pracy w latach 2001 – 2002 wg miesięcy:

Znacząca liczba ofert pracy z wolnego naboru dotyczyła zatrudnienia na stanowiskach: przetwórcą ryb, robotnik leśny, sortowacz materiałów drzewnych, szwaczka, sprzedawca, pracownik do prac prostych w przemyśle spożywczym, robotnik budowlany, referent administracyjno - biurowy.

Formą wysoce obiektywną w kojarzeniu ofert pracy z poszukującymi zatrudnienia są giełdy pracy. W 2002r. przeprowadzono **25** giełd pracy, w których uczestniczyło **630** osób poszukujących pracy. W wyniku giełd zatrudnienie znalazły **142** osoby. Średnio na jedno miejsce pracy w trakcie giełdy przypadło **4** kandydatów.

Duża liczba ofert pracy z wolnego naboru, tj. **48%** trafia do Urzędu w wyniku bezpośrednich wizyt pośredników u pracodawcy. W 2002 roku pośrednicy przeprowadzili **600** wizyt u **554** pracodawców, tj. o **32** wizyty więcej niż w roku 2001. Celem przeprowadzanych wizyt jest m.in. uzyskanie pełnych informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy pośredniczy w doborze kandydatów na miejsca pracy u pracodawców zagranicznych. W 2002r. dysponował ofertami pracy do następujących krajów:

- Hiszpania

- zbieracz truskawek i cytrusów – 57 miejsc pracy,
- kierowcy – nieograniczona liczba miejsc
- Niemcy – praca w różnych branżach – 17 miejsc pracy
 - praca w restauracji “McDonald” – nieograniczona liczba miejsc,
- Francja
 - praca w Disneyland – 300 miejsc pracy,
 - kelner – nieograniczona liczba miejsc
- Włochy- pielęgniarki- nieograniczona liczba miejsc
- Norwegia - pielęgniarki – nieograniczona liczba miejsc,
- Irlandia – pielęgniarki -nieograniczona liczba miejsc,
- Grecja
 - monter – ślusarz-nieograniczona liczba miejsc,
 - spawacz - nieograniczona liczba miejsc,
- Anglia- wyspa Jersey – branża hotelowa -nieograniczona liczba miejsc

Oferty pracy za granicą dotyczą prac sezonowych i zatrudnienia w charakterze pracownika-gościa. Z wyjazdu do pracy sezonowej, trwającej nie dłużej niż 3 miesiące, na terenie Niemiec i Hiszpanii skorzystało na przestrzeni 2002 roku **70** osób. W charakterze pracownika gościa w Anglii na wyspie Jersey wyjechała **1** osoba.

Główną barierą, hamującą zatrudnienie osób bezrobotnych w ramach otrzymywanych ofert pracy za granicą jest brak dostatecznej znajomości przez kandydatów języka obcego. Z takich właśnie powodów żadna osoba bezrobotna z terenu działania Urzędu, ubiegająca się o zatrudnienie opiekunki do osób starszych na terenie Niemiec, nie przeszła pozytywnie komisji rekrutacyjnej. Sytuacja taka powtórzyła się w trakcie rekrutacji kierowców samochodów ciężarowych na terenie Hiszpanii.

4.2. Aktywizacja bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy

Jednym z podstawowych zadań Powiatu w zakresie realizacji lokalnej polityki rynku pracy jest dążenie do obniżenia poziomu bezrobocia poprzez aktywizację bezrobotnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

Realizacja aktywnej polityki rynku pracy obejmuje szereg działań, podejmowanych przy współdziałaniu lokalnych partnerów rynku pracy. Aktywne programy zatrudnienia przygotowują bezrobotnych do podjęcia pracy w przyszłości i pełnią rolę” mostu”prowadzącego do przyszłego zatrudnienia.

Środki finansowe na realizację aktywnych programów polityki rynku pracy pochodzą z centralnego funduszu celowego – Funduszu Pracy. W związku z likwidacją Krajowego Urzędu Pracy od 01.04.2002 r. głównym dysponentem Funduszu Pracy jest Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Na aktywizację bezrobotnych w 2002 r Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie otrzymał zgodnie z algorytmem podziału środków Funduszu Pracy limit środków w wysokości **1.041.800** zł. Stanowił on **65,7%** limitu funduszu przyznanego algorytmem na ten cel w 2001 r. .

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej z uwagi na bardzo napiętą sytuację finansów publicznych określiło odmienny, niż w dwóch latach ubiegłych, sposób finansowania pożyczek z Funduszu Pracy. Wydatki na pożyczki udzielone w 2002r. wliczone zostały w limit przyznany

algorytmem. Dotychczas pożyczki udzielane były z wpływów z pożyczek udzielonych w latach ubiegłych i nie obciążały limitu. Decyzja ta całkowicie zmieniła strukturę wydatków na aktywizację bezrobotnych, ponieważ pożyczki stały się częścią limitu.

W minionym roku pozostające w dyspozycji Urzędu środki Funduszu Pracy uległy zwiększeniu, poprzez niżej wymienione działania:

- W czerwcu 2002r. opracowano i złożono w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie wnioski o dodatkowe środki Funduszu Pracy na aktywizację absolwentów w ramach ogólnopolskiego **Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów "Pierwsza Praca"**. Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Marszałkiem Województwa Zachodniopomorskiego a Starostą Białogardzkim pozyskano kwotę **382.500,00 zł.** Z dniem 1 lipca 2002 r. w powiecie białogardzkim rozpoczęła się realizacja Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów "Pierwsza Praca". Z puli dodatkowych środków absolwenci rocznika 2002 mogli podjąć pracę lub staż, poznać tajniki działalności na własny rachunek. Program ten nie gwarantował stałego zatrudnienia, to jednak umożliwił przygotowanie absolwenta do aktywnego i umiejętnego poszukiwania pracy, które w konsekwencji prowadzi do zatrudnienia. Udzielona pomoc zakresie szkolenia – mała przedsiębiorczość oraz doradztwo przy współdziałaniu Stowarzyszenia Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych w Karlinie to kolejne elementy tego programu. Niemniej istotnym elementem programu była aktywizacja zawodowa poprzez przekwalifikowanie lub uzupełnienie posiadanych kwalifikacji. W programie aktywnie uczestniczyło **119** absolwentów.
- W zakresie projektu „**Zielone Miejsca Pracy – staże**” będącego częścią programu „Pierwsza Praca” pozyskano dodatkowe środki Funduszu Pracy na 2002r. w kwocie **31.700 zł.** z przeznaczeniem na staż absolwentów szkół leśnych, rolniczych i pokrewnych. W ramach tych środków zaktywizowanych zostało **6** absolwentów.
- W miesiącu sierpniu opracowano i wysłano do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej kolejny wniosek o dodatkowe środki na aktywizację absolwentów, posiadających w rodzinie osobę - byłego pracownika PGR. W formie „**Zielone miejsca pracy - roboty publiczne**” w zakresie inwestycji związanych z leśnictwem lub ochroną środowiska zatrudnionych zostało **10** absolwentów. Na to zadanie pozyskano kwotę **35.800 zł.**
- Pod koniec października 2002r. pozyskano kolejną pulę środków Funduszu Pracy (środki wspomagane środkami Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa) w kwocie **237.400 zł** , z przeznaczeniem na aktywizację bezrobotnych, w szczególności absolwentów zamieszkałych na terenach wiejskich i w małych miastach. Z tych środków zaktywizowano **95** osób.
- W miesiącu listopadzie z puli rezerwy środków Funduszu Pracy pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej uzyskano kwotę **134.000 zł** na okresowe zaktywizowanie do końca 2002 roku grupy **47** bezrobotnych.

Uzyskane środki umożliwiły zaktywizowanie łącznie **598** osób, w niżej wymienionych formach aktywizacji:

Prace interwencyjne	-	103 osoby;
Roboty publiczne	-	144 osoby;
Aktywizacja absolwentów	-	208 osób;
w tym:		
* staże	-	174 osoby;

* refundacje	-	17 osób;
* szkolenia - stypendia	-	15 osoby;
Szkolenia bezrobotnych	-	113 osób;
Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i organizację miejsc pracy	-	28 osób;
Program specjalny	-	2 osoby.

W grudniu 2002 r. Urząd wystąpił do Oddziału Terenowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Szczecinie z wnioskiem o środki na realizację "Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów Niepełnosprawnych - JUNIOR" na 2003 r. Program ten stanowi uzupełnienie działań realizowanych przez urzędy pracy w ramach kolejnych edycji Krajowego Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.

4.2.1. Prace interwencyjne

W roku 2002 w ramach przyznanych środków na aktywne przeciwdziałanie bezrobociu zawarto **32** umowy o zorganizowanie prac interwencyjnych.

Środki przeznaczone na tę formę pochodziły z dwóch źródeł finansowania, tj. ze środków przyznanych algorytmem przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz z dodatkowych środków przekazanych przez ministerstwo na podstawie porozumienia z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Łącznie w ramach ww. umów do pracy skierowano **103** osoby. Były to osoby z następujących grup ryzyka:

- bezrobotni bez prawa do zasiłku – 64 osoby,
- bezrobotni z terenów wiejskich – 25 osób,
- bezrobotni długotrwale zarejestrowani – 20 osób,
- bezrobotni absolwenci – 2 osoby.

Skierowani byli mieszkańcami gmin:

- miasto Białogard – 78 osób,
- gmina Białogard – 20 osób,
- gmina Tychowo – 5 osób.

W 2002 roku poprzez prace interwencyjne zaktywizowano ponad dwukrotnie więcej bezrobotnych niż w 2001 roku, przy czym wydatki na ten cel stanowiły tylko **45,7%** środków wydanych w roku poprzednim. Jednak należy pamiętać, że środki wydane na tę formę w 2001 roku były w zasadniczej części przeznaczone na spłatę zobowiązań z roku 2000.

4.2.2. Roboty publiczne

W roku 2002 podpisano 20 umów, w ramach których pracę podjęło **144** bezrobotnych. Zakres zadań wykonywanych w ramach robót publicznych przez poszczególne samorządy przedstawiał się następująco:

1. Miasto Białogard

- czyszczenie wpustów kanalizacji deszczowej
- budowa systemów kanalizacyjnych
- odbudowa systemu odwodnieniowego

w ramach tych prac zatrudnienie znalazło **38** osób .

2. Gmina Białogard

- budowa wodociągu Lelewiczki-Żelimucha
- modernizacja drogi Pustkowo-Żelimucha
w ramach tych prac zatrudniono **30** osób .

3. Miasto i gmina Karlino

- czyszczenie i odkrzaczanie rowów melioracyjnych, formowanie skarp
zatrudnionych było **10** osób .

4. Gmina Tychowo

- budowa sieci wodociągowej Tychowo-Borzysław - modernizacja hydroforni
- prace remontowo-adaptacyjne budynku wielofunkcyjnego,
- modernizacja stadionu w Tychowie
przy wykonywaniu tych prac zatrudnienie znalazło **20** osób.

Dodatkowo Urząd otrzymał środki na aktywizację absolwentów w ramach programu “Zielone miejsca pracy” - zaktywizowano **10** osób .

Program ten zrealizowany został przez :

1. Nadleśnictwo Białogard - czyszczenie dróg leśnych na terenie Leśnictwa Redlino
zatrudniono **2** osoby
2. Urząd gminy Tychowo - prace na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy Tychowo
zatrudniono **8** osób

Ponadto roboty publiczne w roku 2002 zostały zorganizowane w: Zarządzie Dróg Powiatowych, Komendzie Powiatowej Policji, Powiatowym Urzędzie Pracy oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. W ramach tych umów pracę podjęło **36** osób.

4.2.3. Aktywizacja zawodowa absolwentów

W 2002 roku bezrobotnych absolwentów aktywizowano w formach:

a. refundacja części kosztów zatrudnienia absolwentów

W 2002 r. zawarto 14 umów o zatrudnienie bezrobotnych absolwentów szkół. Pula środków przyznanych na tę formę aktywizacji bezrobotnych pochodziła z dwóch źródeł finansowania, tj. środki przyznane algorytmem przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz środki przyznane w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów “Pierwsza Praca”.

Łącznie w ramach zawartych umów skierowano do pracy **17** osób. Absolwenci skierowani do pracy zamieszkiwali następujące gminy:

- miasto Białogard – 9 osób,
- gmina Białogard – 4 osoby,
- miasto i gmina Karlino – 3 osoby,
- gmina Tychowo – 1 osoba.

Absolwenci podejmujący subwencjonowane zatrudnienie legitymowali się poziomem wykształcenia:

- 4 absolwentów posiadało wykształcenie wyższe,

- 8 absolwentów posiadało wykształcenie średnie zawodowe lub ogólne,
- 5 absolwentów posiadało wykształcenie zawodowe.

Po upływie refundowanego okresu zatrudnienia na dalszy okres zatrudniono **15** absolwentów. Efektywność zatrudnienia w ramach tej formy aktywizacji bezrobotnych absolwentów wyniosła **88,24%**.

b. staże absolwenskie:

W roku 2002 w ramach kwoty przyznanej na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych absolwentów zawarto **54** umowy z **41** pracodawcami.

Środki przyznane na tę formę aktywizacji bezrobotnych absolwentów pochodziły z czterech źródeł:

- środki przyznane algorytmem przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- środki przyznane na finansowanie PAZA "Pierwsza Praca";
- środki przyznane na zorganizowanie absolwentom szkół leśnych i pokrewnych w nadleśnictwach – Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów "Zielone Miejsce Pracy";
- dodatkowe środki przekazane na podstawie porozumienia ministerstwa z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Na podstawie zawartych umów, w celu odbycia stażu w 2002 roku skierowano **174** bezrobotnych absolwentów.

Absolwenci skierowani do odbywania stażu zamieszkiwali gminy:

- miasto Białogard – 92 absolwentów,
- gmina Białogard – 24 absolwentów,
- gmina Tychowo – 24 absolwentów,
- miasto i gmina Karlino – 34 absolwentów.

Skierowani na staż posiadali nw. poziom wykształcenia:

- 42 absolwentów wykształcenie wyższe,
- 120 absolwentów wykształcenie średnie,
- 12 absolwentów wykształcenie zawodowe.

W 2002 roku staż ukończyło **136** absolwentów.

Po zakończeniu stażu zatrudnienie otrzymało, bądź przerwało staż z innych usprawiedliwionych przyczyn **49** absolwentów. Efektywność tej formy aktywizacji osiągnęła poziom **36,03%**.

Pracodawcy starający się o zorganizowanie stażu dla bezrobotnych absolwentów to w przeważającej części urzędy i instytucje publiczne.

c. stypendium na dalszą naukę

Stypendium na dalszą naukę przyznano w 2002 roku **2** osobom. W roku 2001 żaden absolwent nie pobierał stypendium na dalszą naukę.

d. stypendium w okresie szkolenia

W 2002r. w szkoleniach uczestniczyło **15** absolwentów poszerzających kwalifikacje zawodowe. Na stypendia w okresie szkolenia wydatkowano kwotę **4.497,45** zł. Po zakończeniu szkolenia zatrudnienie podjęło **5** szkolonych absolwentów, co stanowi **35,71%** kończących szkolenie. Jeden absolwent kontynuuje szkolenie w 2003 roku.

4.2.4. Pożyczki z Funduszu Pracy

W roku 2002 ogółem wpłynęło **30** wniosków o udzielenie pożyczek z Funduszu Pracy, z tego rozpatrzono :

pozytywnie	26 wniosków
negatywnie	3 wnioski
nie rozpatrzono	1 wniosek (wnioskodawca nie zgłosił się na komisję)

Wyplacono **25** pożyczek (1 pożyczka przyznana - do wypłaty w styczniu 2003r) na łączną kwotę **770.500** zł z tego :

1. na rozpoczęcie działalności gospodarczej **21** pożyczek na łączną kwotę **540.500** zł, w tym dla:

- absolwentów **6** pożyczek na kwotę **179.000** zł, w tym:

usługi	2 pożyczki
handel	3 pożyczki
gastronomia	1 pożyczka

- bezrobotnych **15** pożyczek na kwotę **361.500** zł, w tym:

usługi	9 pożyczek
handel	4 pożyczki
produkcja	2 pożyczki

2. dla pracodawców na utworzenie dodatkowych miejsc pracy **4** pożyczki na kwotę **230.000** zł, w tym:

usługi	2 pożyczki (3 miejsca pracy)
handel	1 pożyczka (2 miejsca pracy)
gastronomia	1 pożyczka (2 miejsca pracy)

Koszt utworzenia **1** miejsca pracy w ramach pożyczki wynosił **32.857,14** zł.

Dla porównania w roku 2001 udzielono jedynie **2** pożyczki dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, gdyż środki ze spłat pożyczek przeznaczone zostały na uregulowanie zobowiązań Funduszu Pracy z 2000r. oraz zapewnienie płynności wypłat zasiłków dla bezrobotnych.

4.2.5. Programy specjalne

W roku 2002 realizowane były dwa programy specjalne, w ramach których udzielono pracodawcom pożyczek na utworzenie dodatkowych miejsc pracy.

1. Kontynuowany program specjalny **“Aktywizacja bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych”** zorganizowany został w Zakładzie Przetwórstwa Żywności **“Światała International”** w Białogardzie. W zakresie tego programu w roku 1999 udzielono pożyczkę na

utworzenie **100** miejsc pracy, w tym 96 dla kobiet. Obecnie w zakładzie pracuje 100 bezrobotnych skierowanych przez Urząd, wykonują pracę związane z sortowaniem i czyszczeniem jelit.

2. Program specjalny **“Szansa na zatrudnienie”** ma na celu stworzenie miejsc pracy dla kobiet o niskich kwalifikacjach zawodowych. W roku 2002 udzielono pracodawcy pożyczki na utworzenie **2** dodatkowych miejsc pracy. Stanowiska te zostały utworzone w Zakładzie PPU **“Selma”** w Białogardzie zajmującym się produkcją odzieży damskiej, odzieży roboczej oraz szyciem pościeli i ręczników. Obecnie zgodnie z umową pożyczki zatrudnione są **2** osoby bezrobotne skierowane przez Urząd.

4.2.6. Przyuczanie do zawodu i przekwalifikowania

Planowanie szkoleń odbywa się przez prognozowanie potrzeb i ustalenie kierunków szkolenia w oparciu o analizę sytuacji na rynku pracy. Pod koniec każdego roku kalendarzowego sporządzany jest rozdzielnik, który zostaje rozesłany do zakładów pracy z zapytaniem o ewentualne propozycje szkoleń. Z uzyskanych odpowiedzi oraz na podstawie analizy posiadanych ofert instytucji szkoleniowych, a także przy współdziałaniu Pośrednictwa Pracy i Doradztwa Zawodowego sporządzany jest plan szkoleń. Wybór ofert szkoleniowych następuje w trybie i na zasadach określonych przepisami ustawy o zamówieniach publicznych.

Na szkolenia finansowanych z Funduszu Pracy w 2002 skierowano **113** osób. Szkolenia ukończyły **92** osoby. Bezrobotni szkoleni byli na kursach grupowych:

- Przygotowujący do egzaminu czeladnika w zawodach kucharz, cukiernik, krawiec, fryzjer, mechanik samochodowy, posadzkarz, murarz. Egzamin przed Komisją Izby Rzemieślniczej w Słupsku zdały **23** osoby, uzyskując kwalifikacje i tytuł czeladnika.
- Au Pair Anya – opiekunka dziecięca,
- Rachunkowość,
- Spawacz gazowo – elektryczny,
- Spawacz w osłonie CO₂ i argonu,
- Pracownik ochrony,
- **“ABC”** działalności gospodarczej.

Na kursy w ramach szkoleń indywidualnych, które zapewniają uzyskanie zatrudnienia skierowano 9 bezrobotnych, były to szkolenia o tematyce:

- Obsługa i konserwacja urządzeń i sieci gazowych,
- Ochrona fizyczna w zakresie licencji I stopnia,
- Prawo Jazdy Kategorii **“C”** i **“E do C”**,
- Szkolenie przygotowujące do egzaminu na uprawnienia kontrolno-pomiarowe do 1 kV,
- Szkolenie podstawowe dla kierowców pojazdu kategorii **“C”** i **“E do C”** wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przewozu rzeczy,

- Szkolenie okresowe dla pracowników służb BHP,
- Przygotowujący do egzaminu czeladnika w zawodzie kucharz,
- Ochrona fizyczna w zakresie licencji I stopnia.

W tym celu sporządzono 6 umów trójstronnych między Urzędem Pracy, Pracodawcą i Ośrodkiem Szkoleniowym, które zwiększają szansę na utrzymanie nowego miejsca pracy.

Po ukończonych szkoleniach indywidualnych pracę podjęły **4** osoby, co stanowi **44,44%** ogółu przeszkolonych.

Po ukończonych szkoleniach ogółem pracę podjęło **25** osób, co stanowi **22,1%** ogółu przeszkolonych ze środków Funduszu Pracy.

W I kwartale 2002r. Urząd nawiązał współpracę z Zespołem Szkół Nr 1 w Białogardzie, celem którego było przeszkolenie **38** bezrobotnych w zakresie obsługi komputera w środowisku Windows 95/98.

Źródłem finansowania szkoleń w 2002 r. były także środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zorganizowano **4** szkolenia dla **7** osób niepełnosprawnych, które były finansowane z ww. środków. Były to szkolenia o tematyce:

- Rachunkowość,
- Ochrona fizyczna w zakresie licencji I stopnia,
- Naprawa sprzętu AGD,
- Szkolenie komputerowe z internetem i programem magazynowym.

Szkolenia były prowadzone przez:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Koszalinie;
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Karlinie;
- Spółdzielnię "UNIA" w Koszalinie.

Szkolenia ukończyło **7** osób. Zatrudnienie podjęły **2** osoby, co stanowi **28,57%** przeszkolonych.

Szkolenia odgrywają doniosłą rolę w procesie aktywizacji bezrobotnych, ponieważ podwyższanie kwalifikacji w sposób trwały zwiększa szansę bezrobotnych i osób zagrożonych utratą pracy na znalezienie zatrudnienia.

4.3. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa

Z usług doradcy zawodowego na przestrzeni 2002 roku skorzystało (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) **1218** osób, tj o **489** osób mniej niż w roku ubiegłym. Fakt ten spowodowany jest przede wszystkim zmniejszeniem stanu zatrudnienia – od kwietnia 2002r. w Urzędzie zatrudniony jest jeden doradca zawodowy.

Z informacji zawodowej na przestrzeni 2002 roku skorzystało **399** klientów i w porównaniu do roku 2001 liczba ta nie uległa dużym zmianom (2001r - **395** osób).

Analiza za 2002r.

Zakres udzielonych informacji obejmował: kierunki i możliwości szkolenia, podjęcia pracy w zawodzie na terenie kraju i zagranicy.

Większa część osób, bo aż **67,2%** ogółu klientów zgłaszała się po poradę zawodową. Z poradnictwa grupowego skorzystało łącznie **675** osób, z porad indywidualnych **144** osoby. Porady dotyczyły głównie zatrudnienia – tj. sposobów skutecznego poszukiwania pracy, sporządzania dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o pracę. Od doradcy oczekiwano również pomocy w wyborze odpowiedniego kierunku przekwalifikowania, przyuczenia, bądź doskonalenia zawodowego oraz udzielenia wskazówek dotyczących rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej.

Z porad zawodowych korzystali głównie absolwenci, stanowili oni **63,2%** ogółu klientów. Aktywność absolwentów to efekt realizacji programów rządowych skierowanych do tej grupy osób bezrobotnych.

Od stycznia do czerwca 2002r. realizowano II etap programu “Absolwent”. Otrzymane w miesiącu lipcu środki finansowe pozwoliły na uruchomienie intensywnej aktywizacji, w ramach programu “Pierwsza Praca”, absolwentów kończących szkołę w 2002r. Rola doradcy zawodowego w realizacji obu programów sprowadzała się przede wszystkim do przeprowadzenia spotkań informacyjnych, Warsztatów Poszukiwania Pracy i udzielania wskazówek indywidualnych osobom, które szczególnie nie mogą się odnaleźć na rynku pracy. W porównaniu do roku 2001 liczba absolwentów kierujących się po poradę zawodową wzrosła o **312** osób (**151,5%**). Fakt ten można przypisać większemu rozpropagowaniu programów w mediach i szkołach, a co za tym idzie, zwiększeniu wiedzy absolwentów na temat różnych form aktywności zawodowej.

Takim właśnie celom służyły zajęcia przeprowadzone przez doradcę zawodowego z uczniami ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. W omawianym okresie w ramach corocznej współpracy Powiatowego Urzędu Pracy z placówkami szkolnymi na terenie powiatu doradca zawodowy przeprowadził zajęcia informacyjno-warsztatowe.

W zajęciach wzięło udział **261** uczniów klas kończących następujące szkoły:

1. Zespół Szkół Zawodowych w Białogardzie – 134 uczniów,
2. Zespół Szkół Zawodowych w Tychowie – 35 uczniów,
3. Liceum Ogólnokształcącego w Białogardzie – 48 uczniów,
4. Technikum Prywatnego ZS “SCHOLAR” w Białogardzie – 20 uczniów.
5. Liceum Zawodowo – Handlowe w Białogardzie – 24 uczniów.

Tematyka zajęć z uczniami obejmowała:

- zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej w zakresie zawodów najbardziej poszukiwanych na rynku pracy,
- badania predyspozycji i preferencji zawodowych pomocnych przy wyborze dalszego kierunku kształcenia,
- sporządzanie niezbędnych dokumentów w chwili poszukiwania pracy,
- formy aktywizacji bezrobotnych absolwentów stosowane przez urzędy pracy.

Grupą o swoistej i trudnej specyfice stanowią osoby bezrobotne posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Obiektywnymi czynnikami utrudniającymi znalezienie przez te osoby

pracy jest obok ogólnie trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy- ograniczenia w wyborze i wykonywaniu określonych zawodów, nierzadko już wyuczonych. W celu szczegółowego rozpoznania potrzeb zawodowych tej grupy społecznej i skutecznego działania Urzędu na rzecz osób niepełnosprawnych, na przestrzeni I kwartału 2002r. doradcy zawodowi przeprowadzili ankietyzację **115** osób bezrobotnych z orzeczoną niepełnosprawnością.

Wynik przeprowadzonych badań wskazywał na potrzebę kompleksowej obsługi osób niepełnosprawnych. W tym celu słusznym wydało się przekazanie pośrednictwa pracy dla tej grupy osób bezrobotnych doradcy zawodowemu, który po wnikliwym zbadaniu predyspozycji i preferencji zawodowych bezrobotnego może trafniej dokonać oceny przydatności kandydata na oferowane stanowisko pracy.

Partnerami doradcy zawodowego przy realizacji zadań na rzecz osób bezrobotnych w 2002r. byli:

1. Biuro Edukacyjno- Informacyjne i Pośrednictwo Pracy "AU PAIR" Anya w Poznaniu. W ramach programu Au Pair **10** osób bezrobotnych do 30 roku życia zostało zakwalifikowanych do opieki nad dziećmi z rodzin krajów Europy Zachodniej i Stanów Zjednoczonych. Wyjazd w charakterze au pair połączony z nauką języka obcego daje szansę młodzieży na doskonalenie znajomości języka obcego poza granicami kraju, bez ponoszenia wysokich nakładów finansowych. Na dzień 31.12.2002r. z możliwości wyjazdu skorzystało **6** osób do Niemiec, Norwegii, USA, Holandii, Austrii i Wielkiej Brytanii.
2. Urząd Miasta i Gminy Karlino – pomoc doradcy zawodowego w doborze kandydatów do pracy w charakterze rachmistrza w spisie powszechnym,
3. Starostwo Powiatowe w Białogardzie – opiniowanie podmiotów ubiegających się o upoważnienie Ministra Pracy i Polityki Społecznej do prowadzenia pośrednictwa pracy,

Doradca zawodowy wraz z pośrednikami pracy brał też udział w badaniach warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Regionach Europy prowadzonej przez Krajową Izbę Gospodarczą w Warszawie.

5. Pozostałe działania Urzędu

5.1. Przygotowanie zawodowe młodocianych

W ramach realizacji zadań określonych ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu powiatowe urzędy pracy dokonują pracodawcom zatrudniającym młodocianych pracowników w celu praktycznej nauki zawodu refundacji wypłacanych wynagrodzeń. Refundacje z tego tytułu wypłacono **96** pracodawcom, u których zawodu uczyło się ogółem **300** uczniów.

5.2. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne

W ewidencji urzędów pracy odnotowane są również osoby, które z mocy ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu mogą korzystać z zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego. Nie są one zaliczane do grupy bezrobotnych, niemniej jednak wypłacane im świadczenia obciążają Fundusz Pracy. Na koniec roku 2002 liczba tych osób wynosiła **966**, z czego

798 osób pobierało zasiłek przedemerytalny, a 168 - świadczenia przedemerytalne. Liczba osób pobierających zasiłek lub świadczenie przedemerytalne od końca 2001r. uległa zmniejszeniu o 6 osób.

6. Fundusz Pracy - wydatki

Wydatki Funduszu Pracy wg poniższego zestawienia w okresie 2001-2002 kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE		2001r.		2002r.	
		Wykonanie	% udział w wydatkach z FP	Wykonanie	% udział w wydatkach z FP
OGÓŁEM:		22.166,6	100	24.893,9	100
w t y m	Zasiłki	19231,0	86,8	22330,0	89,7
	Aktywne formy	2049,0	9,2	1840,2	7,4
	w				
	Szkolenia	59,3	0,3	196,2	0,8
	Prace interwencyjne	373,9	1,7	170,9	0,7
	Roboty publiczne	1382,7	6,2	135,0	0,5
	y				
	Pożyczki	50,0	0,2	770,5	3,1
	m				
Aktywizacja absolwentów	184,0	0,8	507,6	2,0	
	Przygotowanie zawodowe młodocianych	673,9	3,0	496,5	2,0
	Inne wydatki	210,9	1,0	227,2	0,9

Największą kwotę wydatków w 2002 roku stanowiły wypłaty zasiłków na rzecz bezrobotnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, które pochłonęły **89,7%** wszystkich wydatków Funduszu Pracy. W stosunku do 2001 roku wypłaty zasiłków wzrosły o **16,1%**.

Struktura zmian finansowania aktywnych form na przestrzeni ostatnich lat wykazuje szczególny nacisk stawiany na tworzenie miejsc pracy poprzez pożyczki na rozwijanie działalności i tworzenie dodatkowych miejsc pracy oraz aktywizację absolwentów. Na owe formy wydatkowano z Funduszu Pracy łączną kwotę **1.277,1** tys. zł (**69%** wydatków na aktywizację bezrobotnych). W stosunku do roku 2001 wydatki na te formy wzrosły ponad czterokrotnie. Niemniej jednak wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu notują kolejny rok ograniczania środków i stanowiły jedynie **89,8%** wydatków roku 2001. Znacznie obniżone zostały wydatki na roboty publiczne, bo zaledwie do kwoty **135** tys. zł. w 2002 roku i stanowiły one **9,8%** poziom wydatków roku 2001. Podobnie kształtują się wydatki na prace interwencyjne, gdzie wartość ich w 2002 roku wynosiła **170,9** tys. zł., to zaledwie **45,7%** wydatków 2001 roku.

7. Podsumowanie

- Nadal znaczny udział w populacji bezrobotnych mają osoby z tzw. "grup ryzyka" – kobiety, młodzież, mieszkańcy wsi, długotrwale bezrobotni. Dla tych osób znalezienie zatrudnienia jest szczególnie trudne, gdyż wymaga podjęcia przez służby zatrudnienia całego szeregu działań nie

Analiza za 2002r.

tylko z zakresu pośrednictwa pracy, lecz również z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego.

- Wielkość środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych rokrocznie maleje, począwszy od 1998r. Limit środków wydatkowanych na aktualizację bezrobotnych w 2002r. stanowił jedynie **23,7%** wydatków poniesionych na aktywizację bezrobotnych w 1998r. Na podkreślenie zasługuje także fakt, iż w 2002r. wydatki na aktywizację bezrobotnych stanowiły tylko **7,39%** wydatków z Funduszu Pracy, podczas gdy w 2001r. udział ten kształtował się na poziomie **9,02%**. Jest to wynikiem zmniejszających się kwot przyznanych na aktywizację bezrobotnych oraz wzrostu kwoty wypłacanych zasiłków. Kolejną przyczyną ograniczenia kwoty wydatków na aktywizację bezrobotnych w ubiegłym roku była decyzja o finansowaniu pożyczek z Funduszu Pracy ze środków przyznanych algorytmem, nie zaś jak to miało miejsce dotychczas z wpływów ze spłat pożyczek udzielonych w latach ubiegłych.
- Pozyskana ostatecznie pula środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w 2002 r. stanowiła **90,89%** wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu poniesionych w 2001r. Łącznie zaktywizowano **598** bezrobotnych. Należy podkreślić, iż pozyskane dodatkowo kwoty pozwoliły co prawda na zaktywizowanie o **278** bezrobotnych więcej, w tym **136** absolwentów, lecz ograniczony czas realizacji programu do listopada 2002r. powodował trudności w znalezieniu chętnych do współpracy pracodawców i zakłócał sukcesywną realizację programu, szczególnie dotyczyło to programu "Pierwsza Praca".
- Limit środków Funduszu Pracy na aktywne formy będący w 2002r. w dyspozycji Urzędu został wydatkowany w **98,77%**. W pełni nie wykorzystano kwoty przyznanej na aktywizację absolwentów w podkomponencie "Zielone miejsca pracy – roboty publiczne", z uwagi na fakt iż były to środki kierowane do wąskiej grupy absolwentów – szkół leśnych, rolniczych i pochodnych, którzy posiadali w rodzinie członka, byłego pracownika PGR. Absolwenci ci mogli być zatrudnieni w nadleśnictwach w ramach prac związanych z utrzymaniem kompleksów leśnych, bądź w urzędach gmin w zakresie inwestycji dotyczących ochrony środowiska. Ministerstwo zastrzegło, że niewykorzystana kwota przyznanych środków nie może być wykorzystana na inne formy. Kolejną przyczyną był także fakt przekazania środków z miesięcznym opóźnieniem w stosunku do kwot planowanych w składanym wniosku. Natomiast pozostała pula środków, z kwoty przyznanej na realizację programu "Pierwsza Praca" nie została wykorzystana z uwagi na ściśle ograniczony termin realizacji zawieranych umów. Należy także zaznaczyć, iż skumulowanie napływu środków na koniec roku utrudniało ich wydatkowanie. Pozyskanie środków tej wielkości na początku roku przyczyniłoby się do ich płynnego wydatkowania na przestrzeni całego minionego roku.
- W minionym roku realizacja wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu odbywała się znacznie płynniej, niż miało to miejsce w okresie ostatnich dwóch lat. Na początku ubiegłego roku wystąpiły chwilowe trudności w realizacji refundacji, spowodowane brakiem płynności Funduszu Pracy, jednak w kolejnych miesiącach refundacji dokonywano znacznie płynniej.
- Trudności w nawiązaniu współpracy z partnerami rynku pracy organizującymi miejsca pracy subwencjonowanej wynikały także z nieufnego podejścia pracodawców co do płynności Funduszu Pracy oraz terminowej spłaty zobowiązań. Wciąż jest to skutek załamania tej płynności w 2000 r. i realizacji zaległych zobowiązań w okresie całego 2001 r.
- Lokalny rynek pracy dyktuje coraz mniej propozycji pracy co powoduje, że dla poszerzenia puli ofert będących w dyspozycji Urzędu poszukiwania propozycji pracy wybiegają poza obszar

Analiza za 2002r.

powiatu, stąd pozyskano oferty do pracy sezonowej za granicą. Również w tym celu za pośrednictwem sieci internet pozyskiwane są oferty pracy z urzędów pracy z całej Polski.

- Malejąca liczba ofert pracy i brak środków Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy subwencionowanej, a co za tym idzie rosnąca konkurencja na drodze do zatrudnienia spowodowała wzrost zainteresowania bezrobotnych udziałem w spotkaniach z doradcą zawodowym.
- W roku 2002 nadal doskonalony był ogólnopolski system informatyczny "PULS". W systemie tym obsługiwane są prawie wszystkie zadania realizowane przez urzędy pracy (wyjątek stanowią pożyczki oraz migracja zarobkowa). W omawianym okresie rozpoczęto obsługę kolejnych zadań Urzędu w systemie PULS – Kadry, Płace, Wskaźniki Efektywności. W rezultacie aktywnych działań podjętych przez Urząd udało się doprowadzić do usunięcia większości wykrytych usterek.

Sporządził:
Radosław Lipnicki
przy udziale kierowników działów

ZASTĘPCA KIEROWNIKA

mgr Elżbieta Lewandowska